

https://uae.pvgazeta.info/articles/cultura-latvii-istorija-tradicii-zhinki-viruvannja.html#google_vignette

2. Андрейс Юрьянс. Отец латвийской симфонической музыки / LR4 // Latvijas Radio (ism.lv) URL: //rl4.ism.lv/racsts/latvijas-muzikas-legendas/andreys-yurjans.-otec-latviyskoj-simfonicheskoj-muziki.a150253/

3. Карліс Балодіс біографія, Роботи, Зовнішні посилання (people.su). URL: <https://people.su/ua/10299>

4. Латвийский национальный художественный музей - Рига, Латвия туризм (meeting.lv). URL: www.meeting.lv/latviyskiy/nacionalnyy/hudojestvennyu-muzey-o1222

5. Латвійська академія музики — Вікіпедія (wikipedia.org). URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Латвійська_академія_музики

6. Революція пісень: Свято латишів, яке варто було б перейняти і нам (ukrinform.ua). URL: <https://www.bild.com/>

7. Під час Національного фестивалю латвійської пісні і танцю виконали гімн України - портал новин LB.ua. URL: https://lb.ua/culture/2023/07/06/563834_pid_chas_natsionalnogo_festivalyu.html

Божко Т., Буй С.

здобувачки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 3 курсу факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету
Наук. керівник: Тараненко Ю.П.
канд. пед. наук, доц. кафедри ТМНМД

РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В СУЧАСНИХ ТАНЦЮВАЛЬНИХ ВИСТАВАХ

Події останніх років назавжди змінили життя кожного українця. Вторгнення країни-агресора, терористичні акти й загроза безпеки викликали глибокі зміни у наших цінностях. Ці випробування також спонукали нас об'єднатися задля спільної мети й підвищили рівень патріотичного духу нації.

Сучасна культура і мистецтво завжди активно прагнуть передати глядачам актуальні теми через свої творіння. Саме тому багато сучасних хореографів акцентують увагу не лише на технічній вправності, але й на

відтворення культурної спадщини, ідентичності та національності у своїх мистецьких творах.

Хореографічне мистецтво сьогодні є культурним фронтом, що об'єднує техніку, емоції й почуття, національну ідентичність та соціокультурний контекст.

Проблему національної ідентичності розглядали в наукових працях І. Вільчинська, Ю. Зерній, О. Кирилюк, М. Козловець, Л. Нагорна та ін. Популяризує національний дух та красу української культури в Україні та за її межами Народний заслужений академічний ансамбль танцю ім. П. Вірського. Сучасна хореографія презентує творчі мистецькі шедеври в формі перформенсів, спектаклів, творів-роздумів тощо. Так, у сучасних танцювальних виставах останніх років дуже багато митців піднімають питання збереження національної ідентичності.

Мета дослідження – висвітлити особливості національної ідентичності крізь призму сучасних танцювальних вистав українських митців.

Поняття «ідентичність» у наукових працях має велику кількість різних тлумачень, інтерпретацій та оцінок. Цей конструкт, як зазначав Микола Козловець, значно витіснив більш традиційні терміни, такі як «самосвідомість» та «самовизначення». Ідентичність є динамічною системою, яка не має сприйматися як конгломерат різних компонентів. Усі ідентичності є індивідуальними, але немає індивідуальних ідентичностей, які були б побудовані поза межами соціальних цінностей, норм поведінки і колективних символів [2].

Триваюче життя української нації, зазначає Олександр Кирилюк, слід визначити, перш за все, як збереження національної ідентичності (самобутності, собітотожності), котра не змінюється ні під впливом потужних соціально-історичних, ні культурних чинників, коли, на відміну від інших, колись славнозвісних народів, українці як нація вистояли попри всі начебто нездоланні асиміляторські сили, спрямовані на знищення нашого народу [1].

Сьогодні українська нація бореться за свою ідентичність, незалежність та свободу. Тому дуже важливо доносити всьому світу всі події, що відбуваються в країні в тому числі і засобами хореографічного мистецтва.

Із початком повномасштабного вторгнення в Україну для підтримки української танцювальної культури відкрився цифровий хаб «Говори тілом / Let the Body Speak», авторами якого стали Олександр Маншилін, Вікторія Хорошилова та Антон Овчинніков. Головною ідеєю проекту стало створення

відеоархіву робіт, рухових практик, дискусій українських хореографів та танцівників під час війни [3].

Пропонуємо розглянути кілька вистав українських митців, які, на нашу думку, торкаються теми національної ідентичності та були презентовані на YouTube каналі *Let the Body Speak*.

Вистава «Сліди» хореографіні та режисерки Тетяни Знамеровської нещодавно була анонсована на платформі. Поряд з авторкою виконавицею стала перформерка Катерина Погорелова, а композитором – Іван Гаркуша (John Hore). У виставі ми прослідковуємо відтворення психологічних травм, які спричинені історичними трагедіями. Авторка вистави відображає вплив минулих подій на українську культуру, взаємини та індивідуальну долю.

Наше колоніальне минуле, зазначає Тетяна Знамеровська, впливає на поведінку сучасних людей, тобто показує як наша ментальність пов'язана з історією, як культура і наші стосунки з людьми, доля може бути визначена минулим. «Вистава – це про історичну пам'ять, культурну спадщину, яка переходить з покоління в покоління і залишає в собі ці «відбитки», «сліди», неусвідомлені реакції за собою» [5].

Цікавим у виставі є використання реквізитів: стілець, борошно, зерно, свистулька «Пташка». Через зерно відтворювалося зоряне небо, давало більш додаткові образи і сенси, а ідея борошна – це чумацький шлях. Мовчання в першій сцені переходить у звук «пташки» – це та сама солов'їна мова, спів, багатство.

Варто зазначити, що режисерка розбирала конкретні історичні події в Україні, такі як: голодомор, розстріляне відродження, червоний терор, 70 років окупації комуністичним режимом. Ідея створення вистави виникла під час дослідження власної ідентичності, зокрема в переосмисленні позитивного образу і наративів нашої країни. У роботі йдеться про зцілення через усвідомлення, визнання і розуміння власної травми, що є способом протидіяти їй.

Переглядаючи декілька разів виставу «Сліди», ми побачили в ній віддзеркалення подій сьогодення: окупацію міст, неможливість говорити та діяти без страху за своє життя; психологічне сприйняття військових подій на території України тощо. На нашу думку, важливо пам'ятати, що ми робимо відбитки в історії нашого народу та не забувати свою національну ідентичність.

Танцювальна мініатюра «Готовні до битви та прийняття долі», постановницею якої є Олена Сілайчева, зацікавила нас своїм способом надихати й надавати сили для боротьби на власному життєвому шляху [4]. У

композиції говориться про те, що ми постійно знаходимося у боротьбі: хтось зі своїми внутрішніми проблемами, інші з соціальними явищами, кожен з нас зі своїм внутрішнім «я», а дехто воює за свободу від чужого гніту. Нерідко виникає незграбний страх, коли стикаєшся з труднощами, які засліплюють суть твого існування. Танцювальна мініатюра відображає внутрішню боротьбу людини з самим собою і битву за свідомість та волю цілої нації. Людина має здатність подолати будь-які перешкоди, особливо коли віру в себе підкріплює підтримка оточуючих. Лише свідомо підтримка може стати джерелом великої сили, яка притаманна об'єднаному духом людей.

Робота Олени Сілайчевої у виконанні ансамблю «Зірочка», за нашим переконанням, надихає та надає розуміння важливості постійної боротьби, супротиву без зупину чи втоми, акцентує увагу на ідентичності нашого народу і є підтвердженням того, що разом – ми сила.

Танцівниця Милана Литвиненко у пластичній роботі «Розквіт» створює перформанс, який передає силу українського народу. Поєднання фольклорної української музики з експресивним рухом тіла, висвітлення важливих локацій для українців у столиці, – все це символізує надію на майбутнє України, де проживає сильний та гордий народ, що бореться за незалежність, свободу та цінності. Авторка зазначає, що «цей перформанс було підготовлено в рамках інтернаціональної освітньої програми «Call for ACTion!», яка проходила у Будапешті (Угорщина). Моїм особливим бажанням було познайомити людей із різних країн Європи та Азії з красою української культури, її глибиною та унікальністю. Ця робота була результатом культурного обміну з іншими країнами та усвідомленням любові і поваги до України та нашої нації» [3].

Окрім того, дуже багато цікавих робіт створюється українськими митцями та публікується на YouTube каналі Let the Body Speak, які безпосередньо стосуються національної ідентичності нашого народу.

Таким чином, ми дійшли до висновку, що митці мають обов'язково говорити тілом про проблеми України, про притиски та знущання над нацією зі сторони росії. Сучасні танцювальні вистави українських митців – це важлива частина культурної спадщини, яка відображає національну ідентичність та традиції, що відзначаються історичними трагедіями, внутрішніми проблемами та відображають українську культуру та духовність. Вони є важливим засобом підтримки національної свідомості та об'єднання людей навколо спільних цінностей.

Список використаних джерел

1. Кирилюк О. Українські національна ідентичність, національна пам'ять та національна резистентність. *Збірник наукових праць за матеріалами всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Тоталітаризм як система знищення національної пам'яті»* (11–12 червня 2020 р.). Львів : Друкарня Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, 2020. С. 226–229.
2. Козловець М. А. Ідентичність: поняття, структура і типи. Житомир, 2011. 9 с.
3. Милана Литвиненко «Розквіт». Artist Talk Let The body speak. URL : https://www.youtube.com/watch?v=IVPbhr5_kEM&t=16s (дата звернення 23.02.2024).
4. Олена Сілайчева «Готові до битви та прийняття долі». Artist Talk Let The body speak. URL : https://www.youtube.com/watch?v=Efnr6T_nQaY (дата звернення 25.02.2024).
5. Проект «Говори тілом». URL : <https://culture-trend.com/2023/10/20/proiekt-hovory-tilom/>. (дата звернення 23.02.2024).
6. Тетяна Знамеровська, Катерина Погорелова «Сліди». Artist Talk Let The body speak. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=CzcvKW9IGxM&t=243s> (дата звернення 12.02.2024).

Воляник Н.В.

спеціаліст вищої категорії, викладач методист
Комунального закладу Львівської обласної ради
«Бродівський фаховий педагогічний коледж імені Маркіяна
Шашкевича»

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ХОРЕОГРАФІЧНИХ КОЛЕКТИВІВ ДО РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНИХ ГРУПАХ

Попри повномасштабну війну, блекаути, повітряні тривоги й психологічне виснаження Українська система освіти вистояла. Та, на жаль, всі ці фактори впливають на збільшення кількості дітей з особливими освітніми потребами.

За оперативними статистичними даними станом на 01.12.2023:

- кількість інклюзивних груп закладів дошкільної освіти - 6158, в них вихованців з особливими освітніми потребами – 11285,